

Міністерство освіти і науки України

Український державний університет залізничного транспорту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

В.о. ректора університету



Сергій ПАНЧЕНКО

_____ 2025 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
за освітньо-професійною програмою
«Фінанси, банківська справа та страхування»
спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
для участі у конкурсі щодо зарахування
на навчання за освітнім ступенем **магістр**

Харків – 2025 р.

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступні випробування прийому на підготовку фахівців ступеня «магістр» в Українському державному університеті залізничного транспорту проводяться у вигляді фахового вступного випробування.

Фахове вступне випробування – це комплексне кваліфікаційне випробування, мета якого полягає у перевірці знань та практичних навичок вступників з дисциплін, що відносяться до циклу фундаментальних та професійно-орієнтованих.

Мета фахового вступного випробування – перевірка й оцінка знань вступників з професійно-орієнтованих дисциплін.

До складання фахового вступного випробування можуть бути допущені абітурієнти, які мають освітній ступень бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст.

Ця програма фахового випробування вступників складена з метою встановлення фактичної відповідності досягнутого рівня кваліфікації вимогам Стандарту вищої освіти України. Програма спрямована на організацію самостійної роботи вступників для підготовки до фахового випробування; роз'яснення структури та організації фахового випробування; змісту навчальних дисциплін, за якими проводиться випробування, а також критеріїв оцінювання з метою забезпечення прозорості процесу прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня магістр із освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування».

Зміст програми складено на підставі освітніх компонентів, направлених на реалізацію компетентностей і програмних результатів навчання, передбачених стандартом вищої освіти спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Завдання фахового вступного випробування вступників, які вступають на навчання для здобуття освітнього ступеня магістр містять питання з дисциплін, які відповідають обраній спеціальності.

Під час підготовки до фахового вступного випробування вступникам рекомендується повторити матеріал прослуханих лекцій або ознайомитись з матеріалами, які наведено в списку рекомендованих джерел.

Основна частина
(змістовий опис теоретичної частини навчальних дисциплін, за якими
проводиться випробування)

Розділ 1 Банківські операції [1-4]

Гроші і кредит у ринковій економіці. Комерційні банки в банківській системі. Організаційна структура банку. Органи управління та контролю банку, їх повноваження. Функціональні підрозділи банку, їх функції. Операції банків з формування власного капіталу. Кредитування як основна функція банку. Види банківських кредитів. Операції банків із залучення та запозичення коштів. Кредитні операції банків. Депозитні операції банків. Види депозитів, їх характеристика. Умови депозитних вкладів. Види операцій банків з цінними паперами.

Розділ 2. Податкова система [5-7]

Фіскальна політика держави, критерії її здійснення. Суть і принципи побудови системи оподаткування. Непрямі податки, їхні переваги і недоліки. Контролюючі органи за сплатою податків і зборів та їх компетенція. Облік платників податків і податкових надходжень. Економічна суть податку на додану вартість. Платники податку на додану вартість, об'єкт оподаткування і ставки податку. Економічна суть акцизного податку. Платники, об'єкти оподаткування акцизним податком і перелік груп підакцизних товарів. Товари та операції, які не обкладаються акцизним податком. Ставки акцизного податку. Економічна суть податку на прибуток підприємств. Платники податку на прибуток підприємств, об'єкт оподаткування і ставки податку. Поняття неприбуткових організацій і їх види та особливості оподаткування податком на прибуток. Податок на доходи фізичних осіб. Платники, ставки, порядок розрахунку та пільги щодо сплати податку на доходи фізичних осіб. Суть та значення податкових соціальних пільг при оподаткуванні податком на доходи фізичних осіб. Види податкових соціальних пільг та порядок їх розрахунку. Економічна суть рентної плати та її структура. Платники, ставки та порядок розрахунку. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва.

Розділ 3 Страхування [8-10]

Страхова послуга, страховий продукт: суть та характеристика понять. Посередники на страховому ринку: види та характеристика їх діяльності. Страховий ринок. Страхова угода та її основні етапи. Права і обов'язки сторін страхової угоди. Страховий тариф: суть, структура, характеристика його елементів. Системи страхового забезпечення (пропорційна, першого ризику, гранична) та їх сутність. Обов'язкове страхування громадян від нещасних випадків: необхідність, види страхування. Форми і види страхування. Фінансові ресурси страхової компанії, їх склад та характеристика.

Розділ 4 Фондовий ринок [11-14]

Фондовий ринок: сутність і основні риси. Поняття інфраструктури фондового ринку, її склад. Система інфраструктури фондового ринку в Україні. Професійна діяльність на ринку цінних паперів. Рух фінансових ресурсів та капіталу в економіці. Місце фондового ринку в фінансовій системі. Функції фондового ринку. Класифікація фінансових ринків. Основні напрямки розвитку фондового ринку. Фінансові активи та їх види. Властивості фінансових активів. Поняття і види цінних паперів. Акції. Векселі. Облігації. Державні облігації та інші державні цінні папери.

Розділ 5. Фінансовий аналіз [15 -17]

Сутність та інформаційне забезпечення. Значення бухгалтерського балансу для фінансового аналізу діяльності підприємства. Характеристика форм фінансової звітності. Методи перевірки бухгалтерського балансу та оцінки активів. Аналіз активів. Аналіз джерел формування капіталу. Поняття грошового потоку та його значення для фінансової діяльності підприємства. Необхідність, мета та завдання використання грошових потоків на підприємстві. Класифікація вхідних грошових потоків підприємства та їх характеристика й аналіз Аналіз ліквідності і платоспроможності. Основні показники ліквідності підприємства: коефіцієнт поточної та абсолютної ліквідності, критичної оцінки. Порядок розрахунку показників ліквідності й методи їх оцінки. Аналіз фінансової стійкості. Аналіз фінансових результатів і рентабельності. Аналіз ймовірності банкрутства.

2. ПРИКЛАД ЗАВДАНЬ ДЛЯ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

За допомогою якого коефіцієнта характеризують загальну структуру активів підприємства?

- 1 коефіцієнта співвідношення необоротних і оборотних активів
- 2 коефіцієнта майна виробничого призначення
- 3 коефіцієнта оборотності
- 4 коефіцієнта автономності

Які функції виконує акцизний податок?

- 1 надходження грошових коштів до бюджету
- 2 регулювання виробництва
- 3 контролю за споживанням
- 4 митного контролю

Як називається консолідований страховий внесок в Україні, збір якого здійснюється в системі загальнообов'язкового державного страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі?

- 1 єдиний соціальний внесок
- 2 страховий внесок
- 3 загальний державний внесок
- 4 обов'язковий страховий внесок

Яку вартість визначає знецінення домашнього майна внаслідок страхового випадку?

- 1 знищеного майна
- 2 втрати якості та цінності предмета через пошкодження майна
- 3 викраденого майна
- 4 втрати якості майна

Які функції виконує сучасний кредит?

- 1 розподільчу, наповнюючу, конвертаційну
- 2 перерозподільчу, емісійну, стимулюючу
- 3 захисну, фінансову, облікову
- 4 контрольну, облікову, захисну

За яким принципом побудована організаційна структура НБУ?

- 1 централізації з вертикальним підпорядкуванням
- 2 централізація з підпорядкуванням згори до низу
- 3 централізація з підпорядкуванням знизу до гори
- 4 централізації з лінійним підпорядкуванням

3 КРИТЕРІЇ, СТРУКТУРА ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

До складання фахового вступного випробування можуть бути допущені вступники, які мають освітній ступень бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст. Згідно з Правилами прийому до університету в 2025 році, які погоджені з Міністерством освіти і науки України, оцінювання знань вступників на фахових вступних випробуваннях здійснюється за 200-бальною шкалою від 100 до 200 балів.

Фахові випробування проводяться за тестовими технологіями. Тест складається з 20 питань. Кожне правильне питання оцінюється в 5 балів, неправильне – 0 балів.

Для виконання всіх завдань вступнику надається 40 хвилин та одна спроба.

Згідно з Правилами прийому до університету в 2025 році можливо проводити дистанційну перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей. Фахове вступне випробування вступник може скласти як безпосередньо в університеті, так і онлайн, приєднавшись до ZOOM-конференції в зазначений час.

У разі неотримання мінімальної необхідності балів фахове вступне випробування вважається не складеним і виставляється підсумкова оцінка «не склав». Позитивною оцінкою вважається підсумкова оцінка від 120 до 200 балів.

4 СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Закон України «Про банки і банківську діяльність» // URL: <http://portal.rada.gov.ua/zakon>
- 2 Закон України «Про Національний банк України» від 16.07.1999 р. № 996-XIV (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
- 3 Банківська система : підручник / О.М. Тридід, Б.В. Самородов, І.М. Вядрова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 536 с.
- 4 Банківська система: навч. посіб. / (Л.І. Катан, Н.І. Демчук, В.Г. Бабенко-Левада, Т.О. Журавльова); за ред. І.М. Мазур. Дніпро: Пороги, 2017. 444 с.
- 5 Податковий кодекс України: Закон України від 02 грудн. 2010 р. №2755-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
- 6 Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. унт ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
- 7 Податкова система: навч. посіб. / Іванов Ю.Б., Тищенко В.Ф., Найденко О.Є. та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 408 с.
- 8 Закон України «Про страхування» від 18.11.2021 №1909-IX (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>
- 9 Журавка О.С. Страхування: навчальний посібник / О.С. Журавка, А.Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.
- 10 Плиса В.Й. Страхування : підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. / В.Й. Плиса. Київ : Каравела, 2019. 512 с.
- 11 Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» від 23.02.2006 р. №3480-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
- 12 Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 29.05.2006 від 3480-IV URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3480-15/print1491296480899025>
- 13 Калина А.В., Кошечев О.О. Фондовий ринок: Навч. посіб. для дистанційного навчання / К.: Вид-во «Університет «Україна», 2006.
- 14 Фондовий ринок: підручник. В 2-х кн. Кн. 2. / За ред. В.Д. Базилевича. К., 2016. 686 с.
- 15 Мних Є.В. Фінансовий аналіз : підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 536 с.
- 16 Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2016. 430 с
- 17 Череп А.В., Гамова О.В., Козачок І.А. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Кондор, 2020. 268 с.

Програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри фінансів, обліку і аудиту протокол №6 від «14» січня 2025 р.

Гарант освітньо-професійної
програми «Фінанси, банківська справа
та страхування»
к.е.н., доцент

Олена СТЕШЕНКО

Завідувачка кафедри
фінансів, обліку і аудиту
д.е.н., професор

Олена КІРДІНА

Затверджено на засіданні Вченої ради економічного факультету
Українського державного університету залізничного транспорту, протокол № 7
від «23» лютого 2025 р.

Заступник декана
економічного факультету

Олена СЕМЕНЦОВА

ПОГОДЖЕНО:
Проректор з науково-
педагогічної роботи
к.т.н., доцент

Владислав ПАНЧЕНКО